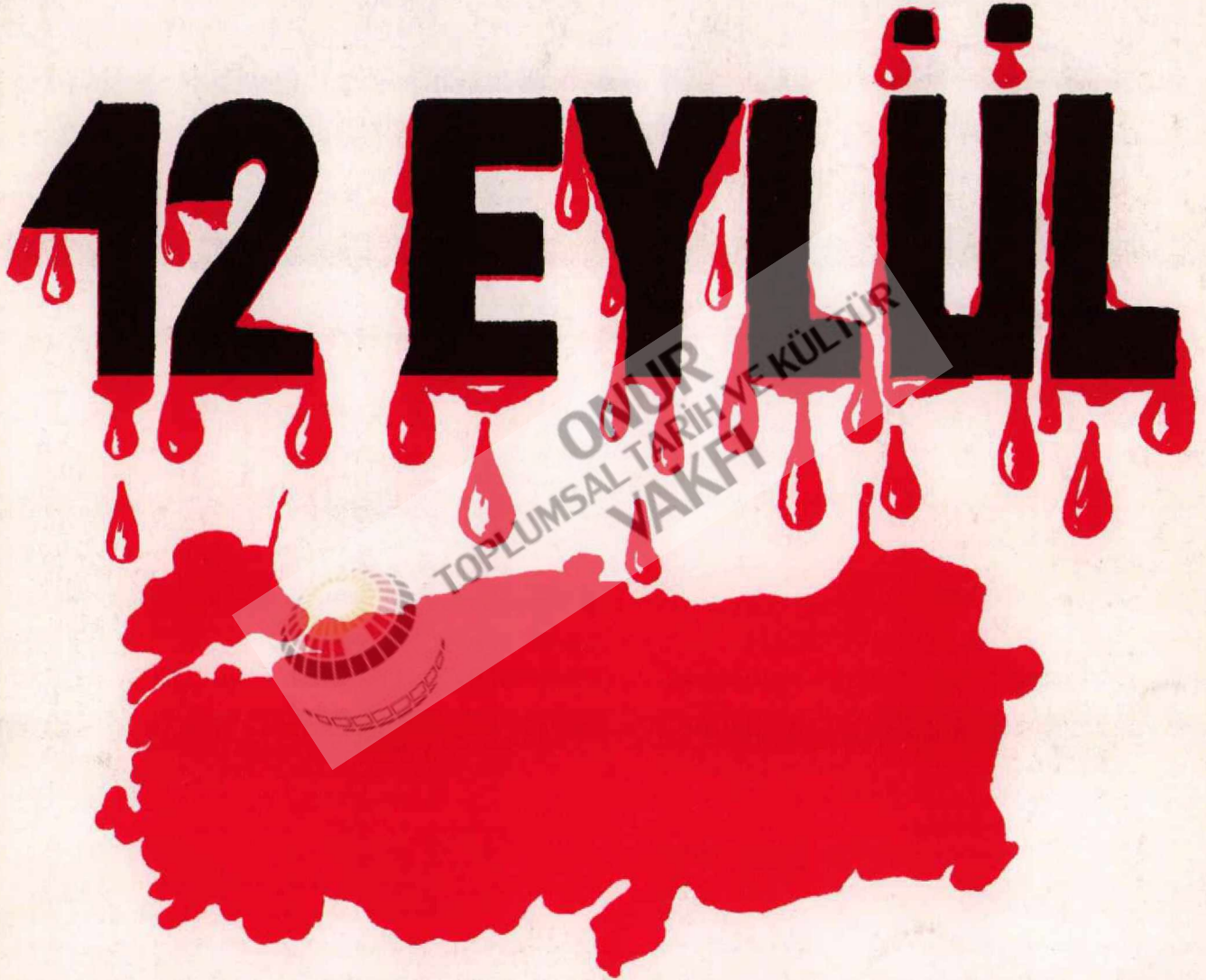

YABANEL

AYLIK KÜLTÜR VE SANAT DERGİSİ

AÇMAZ,
AÇAMAZ DEME
BU NAR ÇİÇEĞİ
AÇACAKTIR ELBET.

BİZİM
CADDELERİMİZDE DE
BAYRAM OLACAK,
HALKIN ÜSTÜNE
BÖYLE KALKSA DA
FAŞİST NAMLULAR,

NAMERT ELLERDİR
EN SONUNDA
BİR BİR KIRILACAK.

Enver Gökçe

sayı 5 ekim 1981

BU SAYIDA

. Gücümüze Güç Katalım.....	1
. Ozanlarla Söyleşi / OZAN KEMTERİ ile.....	2
. Simavna Kadısoğlu Bedreddin / M. Demir.....	4
. Fıkralar.....	6
. Oğluma Hikayeler/ Y. Güney.....	7
. Şiirler/ Cigerhun, M. Oruçoğlu, B. Gemici.....	11
. Okurlardan.....	12
. A. Haydar Cılasun ile bir konuşma.....	15
. Haklarımız/ M. Yılmaz.....	17
. Şiirler/ Emekçi, Zamani, Gültekin, Seyfili, H. Korkmaz, Eseni, M.A.Yıldırım.....	18
. Bir öykü - DULDUNG KAĞIDI / Y. Aközel.....	20
. Kısa - Kısa.....	21

ONUR
TOPLUMSAL TARİH VE KÜLTÜR
VAKFI

YABANEL

Aylık kültür ve sanat dergisi

Sorumlusu : M. Demir

Abone ve yazışma : Postfach 110321
Adresi 1000 Berlin 61

Abone şartları : Altı aylık 10 DM
Yıllık 20 DM

Abone masrafı : M. Demir
Hypo Bank
Konto Nr. 2500411430
Berlin-West

postalanır.

GÜCÜMÜZE

GÜÇ

KATALIM

Dergimiz YABANEL izin mevsimi dolaşısıyla yayınına bir süre ara vermişti. Bu aradan yararlanarak birçok okuyucumuzla ve dostlarla görüşüp, dergi hakkındaki fikirlerini sorduk.

Okuyucularımızın ve dostlarımızın genel kanısı " böyle bir derginin gerekliliği ve içeriğinin daha da doldurulması" şeklinde özetlenebilir.

Bir kısım okur ise derginin "çok pahalı" olduğu, "kitleye fazla bir şey vermediği" düşüncesindeydiler. Bir kaç kişi ise bizim "kendi görüşümüzü" sordular. Açıklamamızı istediler. (Politik bir gurup olup olmadığımızı veya herhangi bir politik guruba ait olup olmadığımızı.)

Biz YABANEL olarak genel kanıya katılıyoruz. Böyle bir derginin gerekliliğine yürekten inanıyoruz ve içeriğinin daha da doldurulması için daha fazla gayret sarfedeceğiz. Bu çabaya siz okurların, kültür ve sanatla ilgilenen herkesin birlikte katılması, daha güçlü bir sanat ve kültür dergisine kavuşabilmemiz için önemli şartlardan birisi olarak sayılmalıdır. o halde biz çağırımızı yeniliyelim. ESERLERİNİZİ, ÖNERİLERİNİZİ, DÜŞÜNCELERİNİZİ BEKLİYORUZ.

Derginin "çok pahalı" olduğunu söyleyen arkadaşlar, bir örgüt ya da tica-

ri bir kuruluş tarafından çıkarılmayan, tirajı yüksek olmayan, böyle bir derginin masraflarını gözönüne alırlarsa daha gerçekçi bir karara varırlar.

YABANEL kitleye birşey veriyor mu? Bu soruyu biz, yurtdışındaki Türkiyeli işçilerin büyük çoğunluğunun kültür seviyesini değerlendirerek, "Evet. Veriyor." diye cevaplıyoruz. Kısaca söylenmesi gerekirse KARINCA KARARINCA.

Biz ne bir politik fraksiyonun dergisiyiz, ne de bir fraksiyon olma isteğinde olan bir gurup. ilerici olan, demokrat olan, halktan yana olan her faaliyetin destekçisiyiz. Çeşitli demokratik kuruluşlar dergimize kendi sorumlulukları oranında dağıtımına yardımcı olarak, içeriğine katkıda bulunarak destek oluyorlar. Aynı desteği bütün demokratik kuruluşlardan bekliyoruz. Biz de bu kuruluşların kültür ve sanat faaliyetlerini desteklemeyi somut bir görev olarak görüyoruz.

Bazı dostlar, dergide kültür ve sanat olayının teorik tartışmalarını içeren yazıların da yayınlanmasını istiyorlar. Bizim bu konudaki eğilimimiz, bir tartışma organının daha yararlı olacağı yolundadır. Bu konu ileride daha da somutlaştırılabilir.

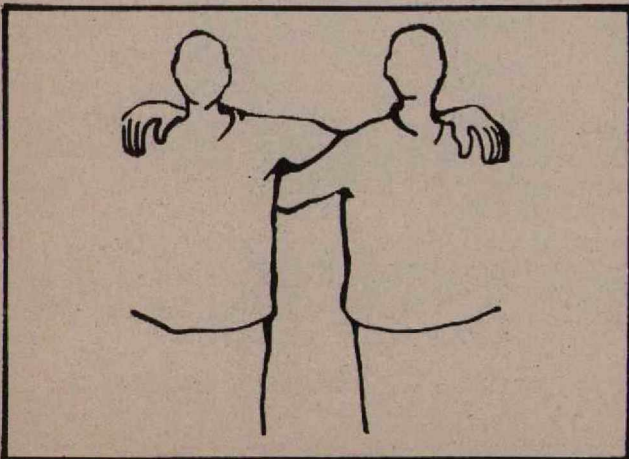
Bir noktayı önemle işaret etmek istiyoruz. Yurt dışında yaşayan Türkiye-
liler kültürel olarak aç kalmaktadırlar. Alman ve Türk devletleri onları
"yiyecek, içecek, para biriktiren, döviz
gönderen vs." sınırları içinde hapsed-
meye uğraşıyorlar. Bu gayretlerinin bo-
şa olduğunu, başarısız olduğunu söyli-
yemeyiz. Bize bu gayretleri boşa çı-
kartma ve başarısızlığa uğratma görevi
düşmektedir. Bu anlamda yurt dışında
yaşayan sanatçılara, kültür emekçileri-
ne büyük görevler düşer. Onlar şiirleri
ile, öyküleriyle, araştırmalarıyla, fo-
toğraflarıyla, karikatürleriyle, resim-
leriyle ve fıkralarıyla çevresindeki
faaliyetleri diğer insanlara duyurarak,
başından geçen ilginç olayları anlata-
rak ve daha birçok başka yollarla bu
görevi yerine getirmeye çalışmalıdır.
Özellikle içinde yaşadığımız şartların
sanatını yapmak bizim görevimizdir. Ba-
zı okurlarımızın bu konuda olumlu uya-
rıları ve çabaları var. Bu sayıda ya-
yınladığımız "Duldung Kağıdı" adlı öy-
kü örnek olarak gösterilebilir.

Başlangıçta güçlüklerin fazla olaca-
ğının, güçlüklerin ise azimle yenilebi-
leceğinin bilincinde olarak hareket
edelim.

Dağıtımda hala güçlükler çekiyoruz.
Okuyucularımızın bu konuda da yaratıcı
yardımlarına gereksinimiz var. YABANEL'i
çevremizdeki işçilere, öğretmenlere,
ilerici ve demokratlara iletelim. Onla-
rın öneri, istek ve dertlerini yazalım.
Gücümüze güç katalım.

Saygılarımızla...

YABANEL

Ozan Kemteri

Söyleşi

Ozan Kemteri

ile

Bildiğimiz gibi belli ekonomik ve politik nedenlerden dolayı birçok halk ozanımız yurtdışında yaşıyor. Bu gerçekten yola çıkan dergimiz YABANEL ozanlarımızın bir kısmına bazı sorular yöneltti. Aldığımız cevapları her sayıda bir ozandan olmak üzere okurlarımıza sunacağız. İlk konuşmamız ozan KEMRETİ ile :

YABANEL - Kemteri, bize kendinizi kısaca tanıtır mısınız?

KEMTERİ - 1938 Dersim katliamından sağ kurtulan ve yurdundan sürgün edilen bir Kürdün torunuyum. Babamı tanımiyorum. Doğumundan on iki gün sonra babam vefaat etmiş. Göçgiri çevresinde doğmuşum. Yedi yaşında ekonomik nedenlerden dolayı köyümü terk ettim. Gurbetçilik ordan başladı. Önce on üç yıl Ankara'da kaldım. Sonra İstanbul'a geldim. Küçük yaşta saza başladım. Büyük bir merakım vardı. Evliyim. İki çocuğum var. Yoksulluk İstanbul'da da rahat bırakmadı bizi. Nihayet Almanya'ya, el kapılarına düştük. Kısaca ve öz olarak durum bundan ibaret.

YABANEL - Neden yurt dışında yaşıyorsunuz? Burda bulunmanızın diğer işçilerden farklı bir sebebi var mı?

KEMTERİ - Yurt dışında bulunmamın diğer işçilerden farklı bir yanı yok. Ekonomik zoluklardan dolayı Almanya'ya geldim. Laçka olmuş düzenden, yurdumuzdaki üvey evlat muamelesinden usanmıştım. Almanya'yı bir kurtuluş sanmıştım. Halbuki yanılmışım. Herkes gibi en pis, en zor işlerde çalışıyor, emeğimi satıyorum. Almanya'nın kurtuluş olmadığını, üçüncü sınıf muamelesi görmeye başladığımda anlamıştım. Kısacası mevcut düzenler var oldukça ne yurdumuzda, ne de yurt dışında emekçilere yapılan baskı, sömürü ve zulmün biteceğine inanmıyorum. Onun içindir ki bugün elimde saz, halkımızın, ezilenlerin yanında yer aldım ve "Ezilenler bir olalım. Bizim kurtuluşumuz bizim elimizde. Biz, bizi kurtarıyoruz. El ele verirse." Bunu kitlelere anlatmaya çalışıyoruz.

YABANEL - Yurt dışındaki sanat faaliyetleriniz hakkında bilgi verir misiniz?

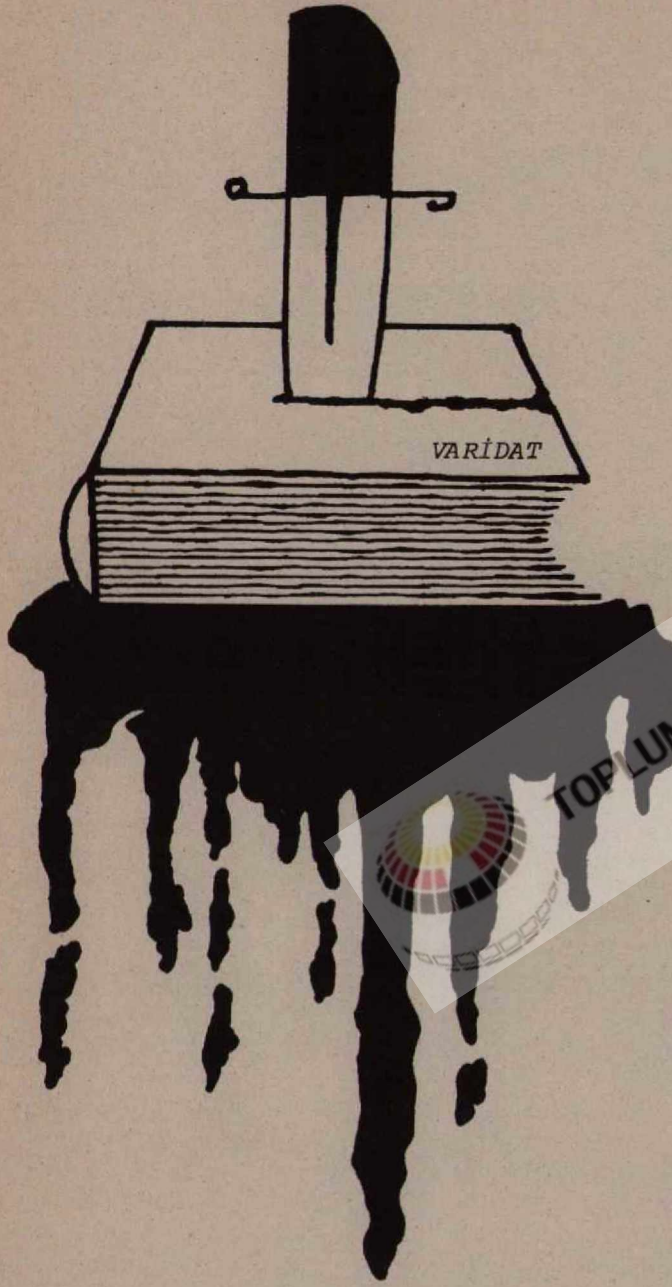
KEMTERİ - Yurt dışındaki faaliyetlerimiz çok kısır bir döngü içinde sürmektedir. Halk gecelerine katılıyorum. Sınıfıma yararlı olmaya, halkımızı antifaşist mücadeleye, birliğe, dayanışmaya çağırıyorum. "GELİN CANLAR BİR OLALIM" diye haykıranların mücadelesini bıraktıkları yerden devam ettiriyoruz.

YABANEL - Yurt dışındaki halk ozanlarının, sizce görevleri nelerdir.

KEMTERİ - Yurt dışındaki ozanların görevi kanımca şudur; ülkemizde kurtuluşumuz için ölümü hiçe sayan yiğit yoldaşlarımızın mücadelesini desteklemek. Onların yanında yer almak. Zindanlarda, işkencelerde direnen devrimcilerin haklı mücadelesini yurt içinde ve yurt dışında kamu oyuna duyurmak. Yapılan ve var olan zulmü, haksızlıkları kitlelere var gücümüzle anlatmak. Zaten ozan, halkın gözü ve kulağıdır. Biz halkımıza geçmişten ve gelecekte haber vermekle yükümlüyüz.

YABANEL - Büyük halk ozanı Aşık Veysel öldüğünde ; "Veysel öldü, halk ozanlığı da öldü" diyenler oldu. Oysa görüyoruz ki, bırakalım Türkiye'yi gurbette bile halk ozanlığı yaşıyor. Bunun sebebini neye bağlıyorsunuz?

KEMTERİ - Veysel'in ölümü ile ozanlığın öldüğü görüşü, temelinden yanlış bir görüştür. Kaldı ki Aşık Veysel hiç bir zaman ölmez. İsmi yaşayacaktır. Ben Veysel'in değil Pir Sultan Abdal'ın sınıfsal mücadelesini örnek aldım. Tanıdığım, sevdiğim ozanların, başta ZAMANI olmak üzere, tutumları, davranışları aynı yöndedir. Pir Sultan'ın mücadelesi yürümese idi, Pir Sultan'dan sonra saziyle zulme baş kaldıran olmasa idi, ozanlık öldü sayılabilirdi. Halbuki bugün halkımızın da şahit olduğu gibi saziyle zulme baş kaldıran, halkı için ölümü hiçe sayan, var olan düzenin yıkılıp yerine insanca yaşayabileceğimiz bir düzenin kurulmasını savunan nice ozanlarımız vardır. Ozanlık kimsenin tekelinde değildir. Biz gideriz. başkaları gelecektir. Çünkü mücadele sürüyor.

Simavna Kadısioglu BEDREDDİN

M. DEMİR

Bedrettin olayının geniş bir inceleme konusu olduğunun bilincinde olarak biz, bu yazımızda, Bedrettin'in hayatını anlatıp, okuyucuya onun görüşlerini kendi sözleriyle aktaracağız.

Bedrettin, 1360 yılında Edirne yarınlarında bulunan Simavna kasabasında dünyaya geldi. Babası Simavna kalesini zaptederek, Bizanslı kale reisinin kızı Melek Hatun'la evlenen Gazi İsmail idi. Gazi İsmail, yıllarca eğitim görmüş hukuk bilgisi kuvvetli bir komutandı. Annesi Melek Hatun sonradan müslüman olmuş, kültürlü bir kadındı ve Bedrettin'in ilk öğretmenleri annesi ve babasıydılar.

Anne ve babasından sonra Bedrettin'i Edirne'de Şaidi'nin eğitmeye başladığını öğreniyoruz. Mevlana Yusuf Hoca ise kendisine dil dersleri vermekteydi.

1382-1383 yılının kış aylarında Bursa Kadısı Koca Efendi'nin Edirne ziyaretini esnasında onunla tanışması Bedrettin'e ilimleri öğrenmesi için dar gelen Edirne'den ayrılması için ilk imkanı hazırlıyordu.

Bursa'da kaldığı süre içinde daha çok dinin insanları etkiliyerek korkaklaştıran kurallarıyla ilgilendi. Onları kendi anladığı şekliyle yorumladı. Yorumlarında daha çok dünyadan, yaşanan olaylardan örnekler veriyordu.

Bursa'da Koca Efendi'nin "Benim artık sizlere verebilecek hiç bir şeyim kalmadı" sözleri Bedrettin için yeni yolculukların başlangıcı oluyordu.

İlk olarak yanında iki arkadaşıyla Konya'da dört ay konakladılar. Ordan Şam'a, Şam'dan zamanın ilim merkezi Kudüs'e ulaştı. Paralarının bitmesi üzerine Kudüs'te tanıştıkları şehrin zenginlerinden Ali Kemşiri'nin yardımını gördüler.

Kudüs'te yeteri kadar eğitim alan Bedrettin Kahire'ye hareket etti. Kahire'de Mübarek Şah adında bir hocadan dersler aldı. Onunla birlikte hacca gitti.

Edirne'den geleli altı yıl oluyordu ki hocaları artık Bedrettin'in eğitiminin bittiğine karar verdiler. Bedrettin öğrenmede üstün başarılar gösteriyordu. O hocalardan öğrendiklerini olduğu gibi tekrar etmiyor, olayları kendi yaşam örnekleriyle tekrar yorumluyordu. Bu haliyle hayli dikkat çekmişti. Daha sonraları kendisi şöyle yazacaktı:

"Zeki olan kimselerin üstünlüğü, kişisel buluşlarıdır. Yoksa bir takım rivayetleri nakil ve ezberlemek değil."

Eğitimi bittikten sonra Mısır kralı Berkuk,oğlu Ferec'in yetiştirilmesi isteğini Bedrettin'e bildirir ve Bedrettin de bu isteği kabul eder. Kral Berkuk aracılığı ile Bedrettin'in Şeyh Hüseyin Ahlati ile tanışması, yeni bir dönem başlangıcı olacaktır. Zira Şeyh Hüseyin Ahlati,o zamana kadar tarikatçılığa karşı çıkan, tarikatçılığın insanları sömüren tuzaklar olduğunu bilen Bedrettin'i etkiliyerek kendi tarikatına alacaktır. Tarikatın kuralı icabı Bedrettin yıllarca kendi kendine çile çekecek, Ahlati'nin isteği üzerine doğu Anadolu'yu adım adım dolaşacaktır. Bu arada yazdığı bütün eserlerini Nil nehri- ne attığı söylentiler arasındadır. Şeyh Hüseyin Ahlati ölümüne yakın bir tarihte Bedrettin'i yerine şeyh olarak vasiyet eder. Fakat Bedrettin'in şeyhliği ancak altı ay kadar sürer. Altı ay sonra karısını ve çocuklarını alarak Mısır'dan ayrılır.

Edirne'ye geri döndüğünde Osmanlıların başında Musa Çelebi vardır. Musa Çelebi, Bedrettin'e kazaskerliği teklifinde bulunur. Bu istek üzerine bir süre de Bedrettin'in kazaskerliği yaptığını öğreniyoruz. Bu görevinde Bedrettin, düşüncelerini çevresindekilere anlatmış, onları eğitmiştir. İşsizlere iş, topraksızlara toprak temin etmiş, yoksullara yardımcı olmuştur.

Bu dönemde eğittiği talebeleri arasında Börklüce Mustafa'nın da olduğu söylenmektedir.

Musa Çelebi,kardeşi Çelebi Mehmet tarafından tahtan indirilince, Bedrettin de kazaskerliği görevinden uzaklaştırılarak İznik kasabasında yaşamaya zorlanır.

Aydın ellerinde Dede Sultan'ın (Börklüce Mustafa'nın) , Manisa yörelerinde ise Torlak Kemal'in etraflarına toplayıp örgütledikleri, on binin üzerindeki bir kuvvetle Osmanlı zulmüne karşı isyan etmeleri üzerine yörede büyük karışıklık baş gösterir. Osmanlı ordusu insan kıyımına başlar. Rivayete göre sekiz bin isyancı katledilir de halk isyandan vazgeçmez. Geriye kalan iki bin mürit dağılır Anadolu'ya. Her biri gittiği yerde bir Bedrettin, bir Dede Sultan, bir Torlak Kemal olurlar. Halkı çevrelerine toplayarak Bedret-

tin'ciler olarak örgütlenirler. Bundan böyle Osmanlı paşaları, beyleri her halk kıpırdanışının, her halk isyanının arkasında Bedrettincileri arar, onlardan korkar, yakalanıp öldürülmeleri için fermanlar çıkarttırır. Hatta Pir Sultan'ın baş kaldırışının altında dahi Bedrettincilerin parmağının olduğunu yazar Osmanlı tarihçileri.

Börklüce Mustafa ve Torlak Kemal'in yenilgisi üzerine Bedrettin tekrar Trakya'ya geçer. Karaorman'a yerleşerek faaliyetlerine ara vermeden devam eder. Eder ya zalim Osmanlı paşaları durur mu? Bedrettin'in üzerine asker gönderip yakalatırlar.

Bedrettin'i, suruc-u Sultan sucundan "kanı helal, malı haram" diyerek idama mahkum ederler. Karar "ibret-i alem" için Serez çarşısında, halkın gözleri önünde uygulanır.

Bütün bir ömrü, insanların mutluluğu için öğrenmeye, öğrendiklerini halka anlatmaya harcamış olan güçlü bir insan bu gücünden korkulduğu için "kanı helal, malı haram" denerek yok edilmişti. O yok edilmiştir ama "yarın elma yanarından gayri her şeyin ortak olduğu", insanın insana kul olmadığı bir dünya özlemi ve mücadelesi de yok edilebilmiş midir? Bir de şu soru geliyor akla. Acaba Bedrettin , Sultan'a isyan ettiği için mi asılmıştır? Yoksa gerçek sebep nedir ?

Bu sorulara cevabı, bugün bile bir çok gerici çevrenin şiddetle karşı çıktığı, yaklaşık olarak altı yüzyıl önce söylenmiş olan aşağıdaki Bedrettin'e ait sözleri okuyarak birlikte arayalım.

KIYAMET KOPMASI HAKKINDA

" Hazreti Peygamberin sağlığında bazı kimseler Kur'an ve Hadis'ten anlamış oldukları deccal, dabbe ve kıyamet gibi şeylerin o sıralarda zuhurunu beklediler... Bunlardan bazıları o şeyhlerin Hicret'in üçyüz yılında, bazıları ise Mehti zamanında görüneceğini ve Mehti'nin de yediyüz ile sekizyüz arasında dünyaya geleceğini tayin eylediler. Halbuki sekizinci yüzyılın yarısına doğru yaklaşmış olduğumuz halde onların imgeledikleri şeylerin hiç birisi zuhur etmediği gibi, bundan sonra daha nice seneler geçecek, yine hiçbir şey görünmeyecek ve umdukları cesetlerin haşri de

asla olmayacak.

Bizim bildiğimize göre, kıyamet zâtın zuhuru ve sıfat saltanatının sönmesidir. Eğer sen dilersen ölen her hangi birisi için kıyamet koptu diyebilirsin."

CENNET VE CEHENNEM HAKKINDA

"...Olgun insanlarda hasıl olan akıl ve kemal hazları huri ve cennet lezzetlerine benzetilerek, kemalat için onların isimleri kullanılmış ve bununla da akıl ve kemal zevkleri tatmayan ve bilmeyen kimselerin arzu ve hevesleri uyandırılmak istenmiştir..."

"... Cennet eminlik yeridir. Vaktiyle hristiyanlar yağmaya uğramak, tut-sak olmak ve öldürülmekten korktukları halde, müslümanlar rahat ve güvenlik içinde yaşadıkları için, Cenab-ı Peygamber bunlardan İslamiyeti kabul edeceklerin tehlikeden ayrılıp, eminlik yere gireceğini imağlamış ve lügatçe bahçe anlamına gelen cenneti emniyet kalesine benzetmiştir..."

YENİDEN DİRİLİŞ HAKKINDA

"Bu beden için ölümsüzlük olmadığı gibi kaybolduktan sonra çözüleri içinde eskisi gibi bir daha birleşme yoktur..."

MELEKLER ve ŞEYTANLAR HAKKINDA

"Doğru yola, hak yoluna insanı meylettiren ve kalbinde bu meyli uyandıran insanı kuvvetlerin birer melek; fitne ve fesat yollarına sevkeyleyen hayvani duygular da birer şeytandır. Hasılı insanda melekler ve şeytanlar doludur..."

İNSAN HAKKINDA

"Her neki ararsan mutlaka insan da vardır, lakin örtülüdür..."

Yukarıda Bedrettin'in altı kitabından biri olan Varidat'ın çevirisinden bir kaç paragraf aktardık. Bundan yaklaşık altı yüzyıl önce savunulan bu fikirler, bugün hala bir çok gerici çevreyi korkutacak, ürkütecek niteliktedir. Kaldı ki bu fikirler "yarın elma

yanagından gayri her şeyin ortak olmasını" isteyen, müslümanıyla, gayri müslümanıyla tüm insanları kardeş gören Dede Sultan ve Torlak Kemal isyanlarıyla birleşince, zamanın zalimleri fından daha korkulur bir hale gelmişlerdi. Bu korkunun neticesi olarak Bedrettin idam edilir.

Bedrettin, o günün zor şartlarında arkadaşlarına şu çağırışı yapmıştı: "Ey yola yeni giren arkadaş! Umudunu kesme, tehlikeleri atlattıktan sonra senin de o nur ile aydınlanmaman içten bile değildir."

Hitler ve Falcı

Hitler bir falcıya gidip ne zaman öleceğini sorar.

- Bir bayram günü... diye yanıtlar falcı.

- Bu kadar kesin nasıl konuşabiliyorsun?

- Çünkü öldüğünüz günü bayram ilan edecekler.

Çaresiz

Bay Keuner haksızlığı ve baskıyı sessizce kabullenme konusu üzerinde konuşurken şu hikayeyi anlatır:

"Yoldan geçen bir şahıs kendi kendine sessizce ağlayan bir oğlan çocuğuna ağlamasının nedenini sorar. Çocuk; "Sinemaya gidebilmek için 20 kuruşum vardı."Uzakta duran bir çocuğu göstererek, "şurada duran çocuk geldi ve 10 kuruşumu elimden çekti aldı." der.Adam sorar: "Sen bağırp yardım istemedin mi?" Çocuk daha çok hıçkırarak, "istedim " der. Adam çocuğu okşar ve tekrar sorar:" Pekâla seni hiç kimse duymadı mı?" Çocuk, "hayır" der ve tekrar hıçkırır. Adam,"daha güçlü bağaramaz mısın ? " diye sorar. "O halde kalanı da buraya ver" deyip, çocuğun son kuruşunu da alır ve tasasızca yoluna devam eder. B. BRECHT Çev. : A. Özulusal

oğluma hikayeler

YILMAZ GÜNEY Yazdı BELKİS resimledi

KÜÇÜK ŞEYLERE KANMA GÜLER YÜZE ALDANMA

Çocuk dedi ki:
«Baba, beni de götür
dayıma.»

Dayısı cezaevindeydi.

«Olur» dedi babası.

Annesi, dayısının
sevdiği yemeklerden
hazırlamıştı. Temiz
çamaşırlarını, çiçekli,
naylon bir torbaya
koymuştu.

«Dayına sen ne
götüreceksin?» dedi
annesi.

«Kuru üzüm
götürürüm» dedi
çocuk.

Baba oğul, cezaevinin
yolunu tuttular. Kuru
üzüm, leblebi, sigara,
meyve ve biraz da
sebze aldılar.

«Dayım maydanoz
sever» dedi çocuk.
Maydanoz da aldılar.

Cezaevinin önü çok
kalabalıktı. Görüş
sırası almak için
bekleyen insanların
kuyruğuna takıldılar.

Çocuk ilk kez
geliyordu cezaevine.
Herşeye şaşırarak
bakıyordu. Herşey
yeni ve değişikti onun
için.

Görüştü yeni çıkan
bir tanıdık, babasına
dedi ki:

«Senin Rıza'yı
gördüm. Bir ayakkabı
istiyor. Görürsen
söyle, dedi. Kırkiki
numara olacakmış.»

Rıza, dayısı idi.

Baba oğluna dedi ki:

«Oğlum, sen şurada
otur. Eşyalarımıza

yoktu... çocuk
ağlamağa başladı
Baba, oğlunu elinde
erimiş dondurmalar,
ağlıyor buldu.
«N'oldu?» dedi.
«Neden ağlıyorsun?»

Çocuk durumu
anlattı.

Baba, telaşla sağı solu
arandı. Adam
kayıplara karışmıştı
bile.

«Ağlama» dedi babası.
«Ağlama... n'apalım...
canın sağolsun.»

Görüş sırasında,
durumu öğrenen Rıza
dayısı ona dedi ki:

«Balıkları nasıl
avlarlar, bilin mi
yeğenim?»

«Bilmem» dedi çocuk.
Dayısı güldü.

Dedi ki:

«Oltanın ucuna,
iğneye bir solucan
takarlar. Ya da küçük
bir balık. İğneyi, böyle
bir yiyecek ile iyice
gizlerler. Avanak
balık gelir, solucan,
yada küçük balığı
yutmak isterken,
hoop, iğneyi de
beraber yutar... sonra
takılır kalır oltaya.

Çırpınır, ama ne çare
ki yutmuştur iğneyi
bir kere. Demek ki, sen
de her zaman şunu
düşüneceksin:

Tanımadığın bir adam,
sana birşeyler

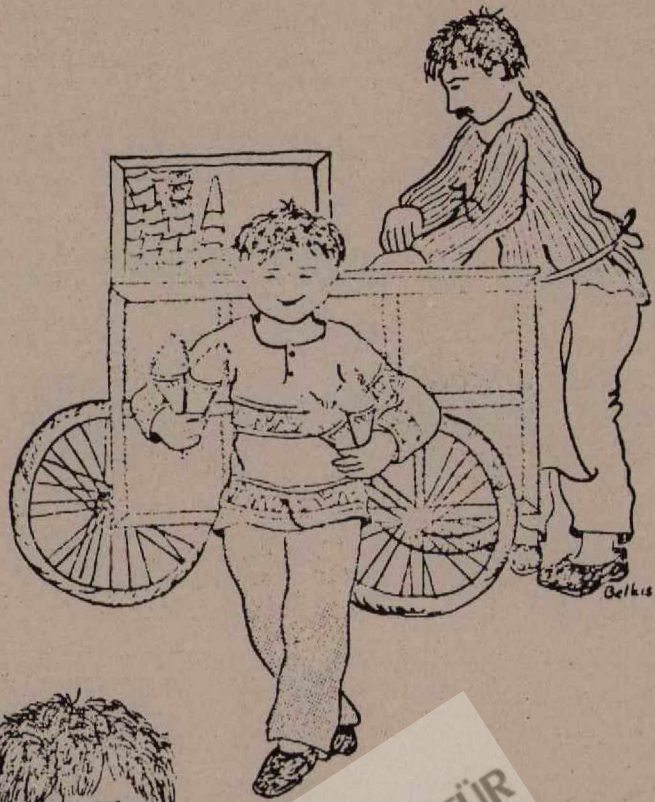
verirken
düşüneceksin.

Diyeceksin ki, acaba
bu adam neden bu
şeyleri bana veriyor?

Ne çıkarı var,
diyeceksin. Avanak
balık gibi, yiyecek
gizlenmiş iğneyi

yutmamak için,
sunulan şeylerin
neleri gizlediğine
dikkat edeceksin?

Küçük şeylere
kanarsan, büyük
şeyleri kaybedersin.

Bu dünyada, kimse
kimseye, bir çıkarı
olmadan birşey
vermez güzel
yeğenim.»

Yılmaz Güney

gözkulak ol. Ben dayına bir ayakkabı alıp geleyim.»

Çocuk, babasının gösterdiği yere oturdu.

«Dikkat et» dedi

babası. «Sakın eşyalarımızı çaldırma.»

«Çaldırmam» dedi çocuk.

Baba gitti.

Çocuk, eşyaların her an çalınabileceği endişesiyle, tedirgin ve kuşkulu beklemeye koyuldu. Bir elini çamaşır torbasının, bir elini de sebze meyve paketlerinin üzerine koymuştu.

İlk kez kendisinde bir sorumluluk verilmiş olmasının heyecanını yaşıyordu. Gözünü dört açmış, herkesi kuşkuyla izliyordu. Çevresindeki insanlardan biri, eşyaları çalabilirdi. Baba «çaldırma» demişti. Demek ki, eşyaları çalacak birileri olabilirdi kalabalığın içinde. Kimdi bu? İşte o belli değildi...

Yaşlı, güleç yüzlü bir adam yaklaştı çocuğa.

«Sen kimi bekliyorsun çocuk?» dedi.

«Babamı bekliyorum» dedi çocuk.

«Sen kimin oğlusun?»

«Ben Yusuf'un oğluyum.»

«Bizim Yusuf'un demek... peki baban nerde? Ben de onu bekliyordum.»

«Babam dayıma ayakkabı almaya gitti. Ben eşyaları bekliyorum.»

«Aman dikkat et, kimseye çaldırma» dedi adam.

«Onun için bekliyorum ya... bak, bir elim bu torbada, bir elim de bu torbada.»

«Aferim... aferim sana... böyle cin gibi ol işte...»

«Bu dayımın eşyaları.

Sen Rıza dayımı da bilin mi?»

«Bilmez olur muyum? Bizim Rıza değil mi?» Çocuk gülerек başını salladı.

«Rıza dayımı da çok iyi tanırım» dedi adam, sevgiyle çocuğun saçlarını okşadı, yanına oturdu.

«Sen de mi Rıza dayımı görmeye geldin?» dedi çocuk.

«Evet» dedi adam.

«Bana haber göndermiş, ben de geldim.»

«Senin de oğlun var mı?» dedi çocuk.

«Var» dedi adam.

«Hem de beş tane.

Üstelik benim
oğullarımın çocukları
da var.»

«Benim iki dişim
düştü» dedi çocuk.

«Bakiyim» dedi adam.

Çocuk ağzını açtı.

«Çok güzel» dedi

adam. «Bak, benim de
üç dişim düştü.»

Ağzını açtı, çocuğa

düşmüş dişlerinin

yerini gösterdi.

Adam torbaları

yokladı.

«Neler aldınız

dayına?»

«Herşey aldık. Dayım
maydanos sever.

Maydanoz da aldık.»

«Bilirim» dedi adam.»

Maydanoz ve
dondurma onun en
çok sevdiği iki şeydir.
Dondurma da
aldınız mı?»

«Almadık» dedi çocuk.

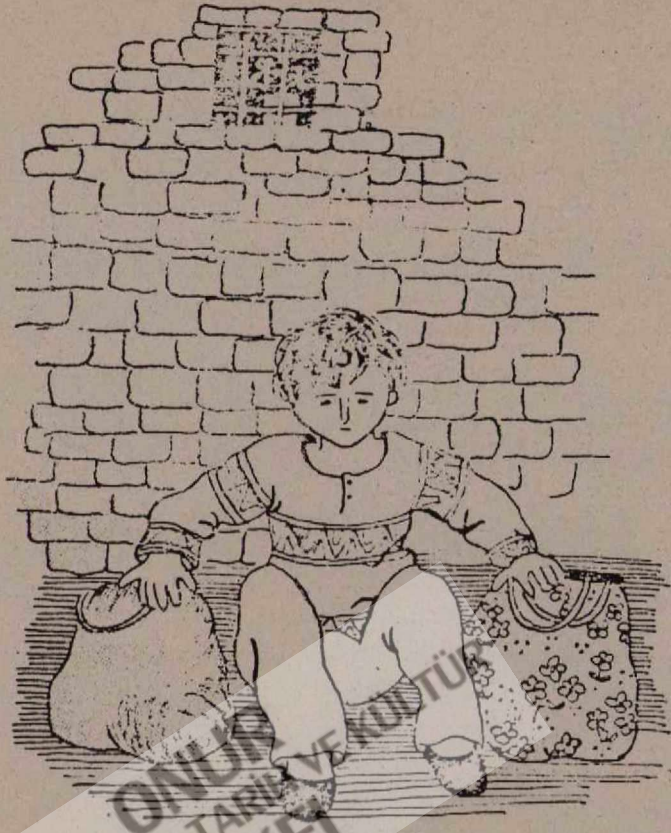
«Babam gelsin,
dondurma da alalım.»

«Bak, işte bu olmadı»
dedi adam. «Dayın
dondurmayı çok sever.
Dondurma da alalım.»

«Ben de dondurma
severim» dedi çocuk.
Adam para çıkardı.

«Öyleyse, hem sana,
hem de dayına
dondurma alalım. Bir
sana, bir dayına, bir
bana, bir de babana...
dört külah dondurma
al.»

Bisikletiyle dondurma

satan beyaz önlüklü
bir dondurmacıyı
gösterdi yaşlı adam.

Çocuk, adamın
uzattığı beş lirayı aldı

dondurmacıya doğru
koştı.

Dondurmaları alıp
döndüğünde, adam
yoktu. Eşyalar da

Güney dergisinin 7. sayısından alınmıştır.

Sermayedar

Sermaye sahibi bilir,görür
Verdiğinin ne kazanacağını.
Azıcık para kor o yalnızca
Makina biçer,makina kaldırır
Irgat doldurur,ırgat yüklenir
Irgat taşır,ırgat indirir
Irgat otarır,ırgat sağlar
Irgat sağlar,ırgat satar
O yalnızca para alır masasında
Kor kasasına,hesap-kitap
Azıcık ayırır,el emeği diye:
Artmıştır sermayesi bir kaç kat
Bu düzeni iyice bilmeyen
İşçi ve ırgatsa aç kalır...
"Özgürlük Devrimi"

1954

CİGERHUN

Vay Delal Delal

İşliklerde kahr çektik
Vay zalım zalım
Peşamal kuşandık akçe etmedi
Zindanlarında yattık
Falçata sıyırdık
Halk dayattık
Parangaladılar
Dert yandık
Türkü sandılar

Bağrımıza gün doğmadı
Vay zalım zalım
En sonunda
Çatladı sabır taşımız
Kula kısarak
Yeminli mavzerinen
Kavgaya girdi başımız
Gümbür gümbür döğüştük
Kan-revan içinde
Toprağa düştük
Yürek suskun
Gözler açık
Diller lal
Vay delal delal

Kasım-1978

M. ORUÇOĞLU

Bir Gece

bir gece düşman girdi
gizlice!
bizler uyur iken
sessizce!

sardılar dörtbir yanı
sinsice
yaktılar kitapları
delice!

götürdüler kelepçeli
kahpece!
vurdular yiğitlerimizi
canice!

uludular günlerce
köpekçe!
gözümüz oyuldu
körçe!

yüreğimiz dağlandı
cellatca!
ayırdılar seni benden
zalimce!

tükendi sandılar
bilgiççe!
korkuyorlar genede
ürkekçe

gidiş,o gidiş
gerisini sen söyle

B. GEMİCİ

OKURLARDAN

VELİ DEDEYE AĞIT

Karalı bir haber geldi sıladan
Ağlarım bir teselli verenim yoktur
Köpekler saldırmış dört yandan yurda
Bunlara bir oşt diyenim yoktur

Veli Dede'yi de attılar fırına
Sanki allah vermiş bu vicdanı onlara
Ak sakallı pala bıyıklı kakoya
Gitme bunların içine diyenim yoktur

Veli Dede'yi yüzüp yakmışlar
Zalimler bu vicdanı nerden almışlar
Sigarayı yakıp vücuduna basmışlar
Ağlarım gözümde kan yaş dökülür

Dedenin ak sakalını tek tek yoldular
Gözlerine mil çekip döktüler
Etlerini parça parça kestiler
Bu acı işkenceye yanar ağlarım

Ağarmış saçları 75 yaşı
Ay gibi parlıyor kakonun düşü
Ağzından dökülmüş dedenin dişi
Ağlarım bu hallere yanar giderim
Dede göç çekmeye gitmişti
Karşısında eski dostları bulmuştu
Dede bunlara nasılda inanmıştı
Mercan bu hallere yanar ağlarım...

Bir okuyucu

HINZIR PAŞA

Faşist itler sıra sıra
Birbirinin ardısıra
Faşist asker cuntası da
Yıkılacak hınzır paşa

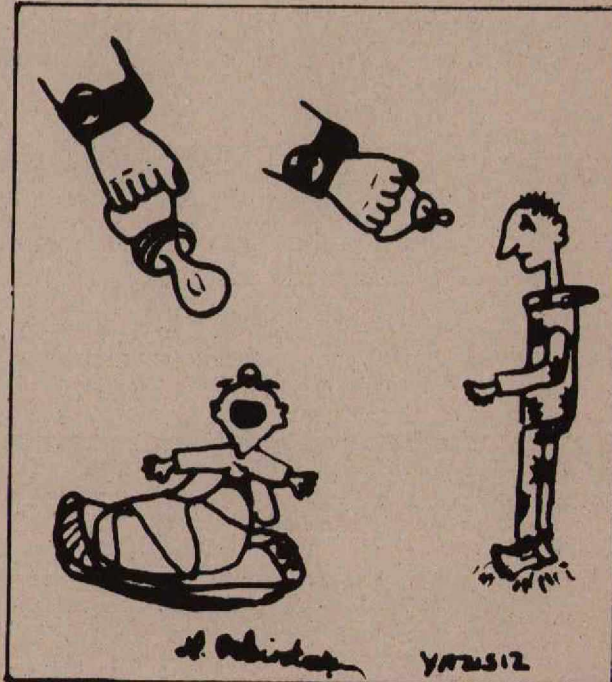
Sağa sola karşı dedin
Sağ besleyip solu yedin
Nice devrimci katlettin
Soracağız hınzır paşa

Sınıf kavgası sürececek
İşçi köylü birleşecek
Halk iktidarın kuracak
Nalın eskiyecek paşa

Bir okuyucu

KURŞUN YAĞMURU

Sancı, sancı...!
Yangınlar sarmış dağları.
Tutuşmuş yanıyor,
Alev alev gökyüzü.
Sancı,
Sancı doğuruyor gönlümden.
Kardeş zaman.
Karanlıklardan karanlık
Gecelerden kör olmuş
Görmez gözlerin.
Hain emellerin
Kalleş elleri
Kemirir emeğini,
Umutumu,
Yurdumu talan eyler.
Dayanamam, kırarlar onurumu.
Öfkeden ağlar,
Ağlarım sızılardan.
Göz yaşlarım kurşun yağmuru!
Ali Tanrıkulu

TÜRKİYE'NİN ÖYKÜLÜ SESİ

Hey gardaşlar Erhan'ın yaşı on yedi
Faşist cunta geldi onuda yedi
Erhan yoldaşlarımın izinden dönemem dedi
Analar, bacılar, bizimkiler, bizimkiler
İşte böyle öldüler

Emekçiler genç Erhan'ı yitirdi
Erhan'ın acısı bizleri eritip bitirdi
Erhan önderlere selam götürdü, götürdü
Analar, bacılar, gardaşlar, yoldaşlar...
Bizimkiler, bizimkiler böyle öldüler

Genç torunlar düştü toprağa
Nasıl kıydınız o yeşil yaprağa
Kurban olam Erhan seni bize veren
toprağa

Analar, bacılar, gardaşlar,
Bizimkiler, bizimkiler işte böyle öldüler

Sanma ki Erhan biz emekçiler böyle dururuk
Seni öyle yapan faşist ellerini kırırık
Elbet birgün bizde bir sonuca varırık, varırık
Analar, bacılar, kardeşler, yoldaşlar, sırdaşlar,
Bizimkiler, bizimkiler böyle öldüler...

Bir okuyucu

ARKADAŞA

Uyuma kalk uyan arkadaş
Canlı iken ettiler taş
Bizde insanız, bizde vatandaş
Sömürüye karşı sende ver savaş

Sen de bu düzene karşı çık
Emperyalizmi-faşizmi kökünden yık
Sömürülüyorsun hakkına sahip çık
Uyuma kalk uyan arkadaş

Biziz emekçi, biziz üreten
Dünya bizimdir, biz olmalıyız yöneten
Patron ağalardır yurdumuzu satan
Onlardan yana olma arkadaş!...

Ekrem

O GÜNDEN SONRA

O günden sonra:
Karanlık geceleri
Kahpe karaklıklara gömüp
Zifileştirdiler

O günden sonra:
Kaç kara Mart
Kaç kara Eylül yaşandı
Kaç güneşsiz gün
Kaç uykusuz gece
Kaç ölüm yaşandı...

Necdet'im, Serdar'ım
Al fidanım
Erdal'ım
Kırmızı karanfilim

Kaç tohum düştü toprağa
Kaç tohum düşecek daha...

O günden sonra:
Havadaki kuştan
Sudaki balıktan
Gittikçe gittikçe çoğalan
Hayatı örsün üstünde
Çekiçle dövülen
Ne zaman ellerini
Basarak toprağa
DUR diyecek
Demedi hala
Diyecek!

Cemalettin Efe

OKURLARDAN

YABANEL'e,

bizler döviz karşılığı binlerce kilometrelik uzaklara, Almanya ve diğer ülkelere satılan işçi emekçiler. Gurbette kaldığımız süre içinde halkımızın devrimci kültürüne buradan da sahip çıkmak, onu geliştirmekle yükümlüyüz. Kendi kültürümüzle hakim sınıfların kültürünü ayırt etmek, kendi kültürümüzü geliştirmek her devrimci, yurtsever, demokrat ve anti-faşistin görevidir. Biz, Mosbach'daki Türkiyeli İşçiler Derneği Kurma Komitesi olarak Yabanel dergisini kültür konusunda önemli bir adım olarak görüyor ve destekliyoruz.

Bizim YABANEL'e iki konuda önerimiz var. Bu önerimizin amacı YABANEL dergisini daha geliştirmek ve kültür konusunda daha canlı hale getirmektir. Önerimiz :

1. Kültür konusunda YABANEL'de bir tartışma açılsın. Tüm okuyucular düşüncelerini belirtsin ve bu yazıda hatalar varsa eleştirilsin. Bu kültür konusunda YABANEL'i ve okuyucularını geliştirir.

2. YABANEL yayınladığı sayıda bir sonraki sayının içindekileri hakkında bilgi versin. Böylece gelecek sayıda ne yayınlanacaksa haberimiz olur. Şiir ve eleştirilerimizi o yayınlanacak konular hakkında göndeririz. Mesela YABANEL herhangi bir konuda şiir ve yazı yazmışsa biz okuyucular da başka bir konuda yazı göndermişsek olumlu olur.

Devrimci selamlar tüm okuyuculara...

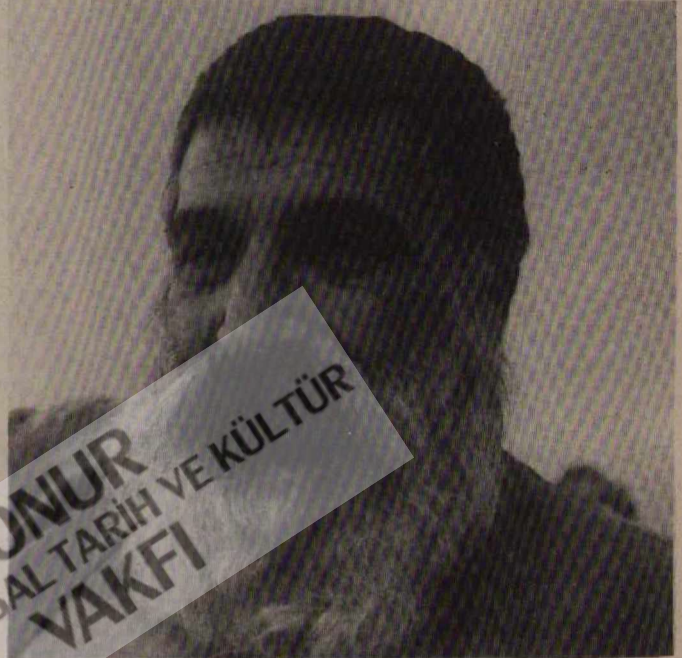
SÜRÜNGENLER

Çılgınlıklarla delik deşik geceler
Ana yürekleri param parça
Örümcek ağı
Can pususu
Kan dikenleri üremiş her yanda
İt dalaşı
Vurulmuş Anadolu'm en insancıl yerinden
Kan düşmüş gözlerine zulmün, zorbalığın
Onulur şey değil
Ağulu ateşler alevli
Meydanlarda dar ağaçları
İster can
Selvi dalı
Dökülür kan
Haydutlar besleniyor bu karabasanda
Azgınca eşkiyalar
Kan emiciler, çıyanlar
Omuzları apoletli
Ayakları paletli
Korkunç katılıkta karanlık
Korkunç katılıkta yürekleri
İş başında zorbalar çetesi
Ve daha
Acımasızca talan ediliyorken
Anayurdum, canevim, Anadolu'm
Hoyratca, yabanıl
Kurt kanunlarıyla dişliyor
Öldürüyorsa faşizm
Üretkenliği doğanın
Aydınlıkların döl yatağı
Elinde ise sürüngenlerin, işkencecilerin
Yanayım sana vay yavuz delikanlı
Yanayım sana vay bıçkın delikanlı
Ve yırtamıyorsan karanlığı
Ve yıkamıyorsan kökünden
Kin budağı vermiş
İçi geçmiş bu koca çınarı
Daha geçemiyorsan bir şahbaz atla
Bu korkunç karabasani
Vay sarı!

Hasan İncedal

ALİ HAYDAR CİLASUN

ile bir konuşma

Fotoğraf: Kamil Charaby

YABANEL - Bize kısaca da olsa yaşamınızdan bazı bölümler anlatır mısınız?

CİLASUN - Aslen Dersim'in, Ovacık kazası Bilgeştepe köyünden olurum. Amma Kayseri'ye sürgün gelişimiz nedeniyle nufusta Kayseri doğumlu olarak gösterilmişim. Üstelik 1926 yılı doğumlu olduğum halde babam askere geç gideyim diye yine nufusa 1930 doğumlu olarak yazdırmış. Kürt bir anadan Kürt bir babadan olmayım. Demek ki Kürt'üm. Amma gel gör ki asimilasyona uğratılan Kürtlerdenim. Kürtçeyi konuşamam.

Babam ve bütün ailem sekizyüz kişilik bir sürgün kafilesi ile gelirler Kayseri'ye. Üstüne üstlük babam İstiklal Mahkemelerinden başını tam üç yılda kurtarır. Evimizde ailemiz on yedi kişiden oluşurmuş. Tümü de Kayseri Bez Fabrikasını kuran Rusların yanında amele ırgat olarak çalışmış sonra da işçi olarak o fabrikada yaşamalarını sürdürmüşlerdir. İyi kötü bir lise tahsilimiz var. Fakülteye

kaydoldum fakat yokluk bizi bitirmeden ayrılmaya zorladı. Yaşamım süresince garsonluk, hammallık, dericilik, tuğla harmanlarında işçilik, bez fabrikasında işçilik, lastik fabrikasında işçilik gibi işler yaşamımda benimle sık sık karşılaştı. Üç yıl askerlik yaptırıldılar. Yedek subaylığımı vermediler. Bu üç yıllık askerlik hemen hemen hapis ve dayakla geçti diyebilirim. Ondan sonra da hapishanelerle sık sık dostluğumuz oldu. 1971 12 Mart'ında kaçıp saklanmak hapislikten daha zor olaydır diyebilirim. Yaşamımda Halkevlerinin hemen hemen kurucuları arasında olmasam da yine yüz, ikiyüz kişinin arasında olurum. Hıfzı Veldet Velidedeoğlu bizim bu yoldaki önderimizdir. Muhsin Ertuğrul, Asaf Çiğiltepe tiyatro dalında ustalarım, Orhan Kemal yazım dalında, Nazım ve Enver Gökçe şiir dalında benim örnek aldığım, yetişmeye hatta aşmaya çalıştığım ustalardır. Sabahattin Ali ile üçbeş kez birlikteliğimiz olmuştur.

YABANEL - Söz sanata gelmişken soralım. Sanatla beraberliğiniz ne zaman olmuştur. Şimdiki sanata bakış açınız nedir? Ne gibi uğraşlarınız oldu?Neler yapmayı düşünüyorsunuz?

CİLASUN - Sanatla beraberliğim diyebilirim ki ilkokuldan başlar. Babam en büyük ustam. Sonra Pir Sultan, Kaygusuz, Hallacı Mansur, Seyit Seyfi Nizamoğlu yani sözün kısası Alevi şair ve ozanları beni sanata itmiştir. Derken Halkevleri beni sanatın içine çekmiştir. İleri ve yurtsever sanatı ise Muhsin Ertuğrul, Asaf Çiğiltepe bana vermişlerdir. Kendi Tiyatromu yani Sahne Anadolu'yu 1964 yılında kurup Anadolu'ya çıktığımızda, Türkiye'nin ilk gezginci, gezginci olduğu kadar da 150 Köy, 656 kaza ve 65 il gezen ilk devrimci tiyatrosu olmak bize nasip olmuştur. İlk oyunum MUHTAR ANAMI KAÇIRDI 'yı, Orhan Kemal destekledi. Fakir Baykurt okuyup destekledi ve Türkiye Öğretmenler Sendikası destekledi. Sonra sırasıyla İPOTEKLİ TARIALAR, DİLENCİDEN DİLENEN, ULUSUN TÜRKÜSÜ ve GREV VAR. Tüm bu oyunlarıma eklenen polis ifadeleri, mahkemeler, hapislikler, tehditler, sabotajlar bir uzun hikaye. Gelelim sanata bakış açıma. Siyasetler ve kendine siyaset diyenler sanattan uzak kalmıştır. Türkiye'de onun için de işçi sınıfı bugün gençlik hareketlerinden kopuktur. Bir GÜNEY sinamada biraz soluk getirmiş, amma sonuç GÜNEY'e bir sürü provakasyonlar yapılmıştır egemen güçlerce. Benim kanımca işçi sınıfının sanatını yaratmak zorundayız.Yazarlarımız kitle derneklerinden öcü görmüş gibi kaçarlar. Kitle derneklerinin çıkardığı dergi ve gazetelerde yazı yazmaktan kaçarlar. Bakın bugün bile boyalı basındadır yazarımız, çizerimiz. Yine bugün bakın mapus damlarına tüm gençlerimiz yüzbinleri bulurken orada yazarımıza ve çizerimize rastlamıyoruz. Bu bizdeki aydın tipini çok iyi çiziyor değilmi? Bir 12 Mart Türkiye aydınını iyi hizaya getirdi. Hemen hemen tümü Cunta'dan memnun. Hemen hemen tümü ATATÜRKÇÜ ama lafa geldimi mangalda kül bırakmaz bizdeki çarpık aydın tipi. Hatırlıyacaksınız ben ve eşim burada Schau Bühne'de toplam 5600 DM

yani kişi başına 2800 DM'ı bıraktık, neden? Çünkü yapılan iş işçi sınıfının yanında değil,karşısındaydı da

ondan. Hangi kitle derneği benim bu hareketimi kavrayabildi, ya da hangi siyaset işçi sınıfının yazarına, sanatçısına sahip çıkabildi? Birtek YURTSEVERLER BİRLİĞİ kapılarını açtılar bana. Ben de onlarla birlikte TÜRKİYE GERÇEĞİNDE KERBETA'yı yazıp, birlikte oynadım. Şimdi bitmiş üç oyunum var. DAYAN KIZIL YÜREGİM DAYAN Türkiye'deki işkenceleri konu alan oyun.İkincisi,ORDAKİLER- BURDAKİLER bir karşılaştırma oyunu.Acımasız, eleştirisel bir oyun. Üçüncüsü, NAZE BERLİN'DE tamamen gençlerin oyunu. Kürt kızının Berlin'deki yaşamını, tüm gençlerimizi konu alan bir oyun. Dahası var. SEKİZ CAN PATU'DAN, GÜNDELİKÇİ İRGATLAR ve sonra şiirlerim. İki kitap dolduracak kadar şiirlerim. Sonra destanlar, İBO DESTANI var. İŞÇİ SINIFININ DESTANI var ve devamlı da bazı planlanmış yazılar. Söz sırası gelmişken söyleyeyim. Amacım bir tiyatro eğitim ve deneme sahnesi olabilecek bir projem var. Gönül ister ki tüm antiemperyalist, antifaşist siyasetler bu konumu desteklesinler. Amma nerede. İlkin bunlar kendileriyle olan çekişmelerini bitiremediler ki. Uslanmazlar bunlar. Ne 12 Mart' tan, ne 12 Eylül'den ders çıkarmazlar.Nedense. Amma olacak birgün. Benim beş yapıtım yasalarca toplatılmış. GREV VAR adlı oyunum; Kürtçülük,orduya hakaret,komünizm propagandası ve devleti yıkmak amacı taşıdığından 30 yıl hapisliğim istenmiş.Ben de bu nedenle kaçarak burada Alman yasalarının verdiği haktan yararlanarak Azüle başvurmuş, üçbuçuk yıldır beklemekteyim.

ALİŞVERİŞ ANLAŞMALARI

Dergimizin bu sayısında sorunlarımızdan hangisini konu alayım diye düşünürken, bir vatandaşımız telefon ederek satın aldığı bir otomobille ilgili düşürüldüğü tuzağı anlatınca 'Kaufvertrag' denen, eşya veya herhangi bir şey satın alırken yapılan anlaşmayı seçmeyi uygun buldum. Esas konuya, yani satın alma anlaşmasıyla ilgili hususlara geçmeden önce, telefon eden vatandaşın başından geçenleri okuyucularımıza kısaca aktarmak istiyorum.

Vatandaşımız otomobil ticareti yapan ve genellikle kullanılmış otoları satan firmalardan birinde bir otomobil görür, ve buna müşteri olur. Çeşitli konuşmalardan sonra üzerinde fiyatı 6890 DM olan Fiat'ı yine Almanların tabiriyle "bize has" bir pazarlık usulüyle 5500 DM'a indirmeyi başarır vatandaşımız. Fiat'ı 1390 Mark indirmenin başarısının kendisine verdiği biraz sevinç biraz da beceri gururuyla, az da olsa var olan Almancasıyla yapılan yazılı satış muamelesi üzerinde pek durmaz, altına imzayı basar ve arabayı alır. Birkaç gün sonra arabadan acaip sesler çıkmaya başlar. Bir arkadaşına gösterir, arkadaşı arızayı gidermeye çalışır. Araya başka arkadaşlar karışır, hatta şurda idi, burda idi derken yine arkadaşlarının tavsiye üzerine vatandaşımız arabayı bir tamir servisine götürür. Servis, hemen birşey söylemeyiz. Arabayı bize bırakın. İki gün sonra gelin der. İki gün sonra vatandaşımız gittiğinde tamir servisi önüne oldukça kabarık bir hesap çıkarır ve arabanın tamirinin mümkün olmadığını, olsa bile nerdeyse arabanın alış fiyatına yakın bir miktara mal olacağını söyler. Neticede vatandaşımız bir arkadaşıyla arabayı satın aldığı firmaya gider, durumu anlatır. Satıcı "biz bu durumu size anlattık hatta satış anlaşmasında da var ve bunu siz de imzaladınız" der. Vatandaşımız her ne kadar diretirse de sonuç vermez. Ve en sonunda vatandaşımız bir avukata gider,

durumu anlatır. Yapılan ve kendisinin de imzaladığı anlaşmayı gösterir. Aldığı cevap "yapılacak birşey yok. Maalesef" olur.

Vatandaşımızın başından geçen bu olaydan yola çıkarak bazı hususlar üzerinde durmayı gerekli gördük. Bir yanda ülkemizdeki şimdiye kadar tüm yöneticilerin bizlere döviz yumurtlayan tavuk gözüyle bakmaları, bir yanda çalıştığımız ülke yöneticilerinin zaman zaman parlak laflarla ülke sanayine yaptığımız katkılardan dolayı sözde bizi övmeleri ama bize çıkarılan zorluklar ve bir yanda da çeşitli kişi veya firmalar tarafından dolandırıldığımız, aldatıldığımız ve dolayısıyla sömürüldüğümüz bilinen bir gerçek. Biz ama konumuz sınırları içinde kalarak, Kaufvertrag'lar üzerinde duralım. Adı geçen bu satın alma anlaşmaları yazılı olacağı gibi sözlü de olabilir. Satıcı sattığı malın varsa hatalarını alıcıya söylemek zorundadır. Alıcı da satın almak istediği malı kontrol edip, noksan veya hatalı yanlarını kabul etmediğini satıcıya bildirmekle yükümlüdür. Satıcı ise malı sağlam veya kararlaştırıldığı gibi ve zamanında alıcıya iletmekle yükümlüdür. Alıcı da parasını zamanında ödemek zorundadır.

Eğer satın alınan malda bir hata varsa, alıcının şu hakları vardır.

- a) Mukavelediki şartlar yerine getirilmediği için yapılan anlaşmayı bozmak
- b) Satın alınmak istenen malın fiyatında azaltma talebinde bulunmak
- c) Malı değiştirmek, yerine sağlam mal istemek
- d) Eğer satıcı maldaki hatayı gizlemişse, alıcı anlaşmayı tek yanlı bozmak isteğiyle satıcı hakkında dava açmak gibi.

Yapılan bir satın alma anlaşmasına alıcı bir hafta içinde itiraz edebilir. Eğer itiraz anlaşma tarihinden itibaren bir hafta içinde yapılmazsa, anlaşma yükümlülükleri yerine getirilmek zorundadır.

Okuyucularımız bu veya buna benzer sorunlarını dergimize yazılı olarak bildirirlerse kendilerine daha fazla yardımcı olabileceğimize inanıyoruz.

Bay Cellat

Asmakla biter mi devrim erleri
Yorulursun, yorulursun bay cellat
Dünyada yer yoktur saklanmak için
Görülürsün, görülürsün bay cellat

Ölüm korkutamaz devrimcileri
Kavga devam eder daha ileri
İğrenç mahluk, pis burjuva, serseri
Yalvarırsın, yalvarırsın bay cellat

İki sınıf: yani sizler ve bizler
Herkes sınıfının yolunu izler
Sınıfımız mutlak sizi temizler
Vurulursun, vurulursun bay cellat

Zamanı'yım olacağız eğemen
Kurulacak proleter bir düzen
Temizlenir dünya denez gezegen
Silinirsin, silinirsin bay cellat

ZAMANI

kabahat bizde

Hayatı toprağa borçluyuz deyip
Emek vermiyorsak kabahat bizde
Yoksulluk kaderim diye boş verip
Kafa yormuyorsak kabahat bizde

Uzayda dolaşan roket uydular
Atmosfere bile sınır koydular
Sustukça dünyaya hakim oldular
Karşı durmuyorsak kabahat bizde

Bırak dışarıyı dönelim içe
Bizleri soyupta saydılar hiçe
İşkence zulümle zorlandık göçe
Hesap sormuyorsak kabahat bizde

Haydar giyin beslen geçinip barın
Emek vermeyince doymuyor karın
Tüm insanlık için mutlu bir yarın
Bilip kurmuyorsak kabahat bizde

H.KORKMAZ

Gam Yemem

Bir çember içinde girsem savaşa
Vurulsam gam yemem, ölsem gam yemem
İşçi sınıfının ben savaşında
Vurulsam gam yemem, ölsem gam yemem

Emekçiyim yoldaşımı ararım
Eşitliktir, özgürlüktür kararım
Bir maddeyim, her bir işe yararım
Vurulsam gam yemem, ölsem gam yemem

Savaşırız zafer için dirençle
Gidiyoruz sert adımla kıvançla
İşçi, köylü pırıl pırıl inançla
Vurulsam gam yemem, ölsem gam yemem

Seyfili'yim yılmak bilmem zulümden
İdam sehпасından, korkmam ölümden
Paslı zincir çürüsedekolumdan
Vurulsam gam yemem, ölsem gam yemem.

SEYFİLİ

kim o ceset

Ufukta bir ceset yatar
Kim o ceset, kim o ceset
Özgürlük yolunu tutar
Kim o ceset, kim o ceset

O cesetler yaşıyormuş
Ağa patron şaşıyormuş
Bu yurt bizimdir diyormuş
Kim o ceset, kim o ceset

İşçi, köylüye öndermiş
Serin vermiş, sır vermemiş
Kendini o yola adanmış
Kim o ceset, kim o ceset

Eseni cesedi tanır
O faşizmin sonu gelir
Tüm İbo'lar yaşar durur
Kim o ceset, kim o ceset

OZAN ESENİ

Bayramlar Çoğaldı

Haksız savaşların döktüğü kandan
Bayramlar çoğaldı,ekmek azaldı
Açlık artar,beyler sevinir candan
Bayramlar çoğaldı,ekmek azaldı

Bir oniki daha sıraya girdi
Gelir gelmez hemen sehpayı kurdu
Ekmek kapısına kilidi vurdu
Bayramlar çoğaldı,ekmek azaldı

Sobalar hasretken bir dal oduna
Doyulur mu böyle bayram tadına
Demokrasi ile vatan adına
Bayramlar çoğaldı,ekmek azaldı

Her ayda bir bayram beş kere de zam
Bir avuca keyif milyonlara gam
Bu rejime göre bu hesap tamam
Bayramlar çoğaldı,ekmek azaldı

Sömüründe neşe Emekçi'de yas
Zalım kursağında kalır bu heves
Hangi bayram kimin,bilmeli herkes
Bayramlar çoğaldı,ekmek azaldı

Yeni Bir Düzen

Çile çeken halkım daha ne güne
Durup bakacağız böyle zulüme
Yürümeli var gücünle üstüne
Seni hor görenin,hem sömürenin

Bizler yoksulluğun en acısına
Dayandık gözleri hep yuma yuma
Ağa dedik bey dedik hep hatırına
Ezildik vurulduk hem de perişan

Sürmesin bu böyle gel bir kalkalım
Düzenbazlar oyununu yıkalım
Gönlümüzce biz yarını kuralım
Yep yeni bir dünya,yep yeni bir düzen

GÜLTEKİN

Azül Memo

Vatanında yeri yurdu yok
Almanya'da azül Memo
Yüreğinde dertleri çok
Almanya'da azül Memo

Almanya'nın ismi şirin
Gelin Memo'nun halin görün
Ah çekiyor derin derin
Almanya'da azül Memo

İş arıyor bulamıyor
Dil bilmiyor soramıyor
Bahnhof'larda sabahlıyor
Almanya'da azül Memo

Beyler bizi muhtaç etti
Keyfi için işçiyi sattı
Aç kaldı iltica etti
Almanya'da azül Memo

Kurtuluş Memo'nun arzusu
Koymaz düzenin dürzüsü
Bitmiyor açlık sancısı
Almanya'da azül Memo

Bitmez Memo'nun kederi
Yavrulardan yok haberi
Olmuş zalimin esiri
Almanya'da azül Memo

Neden muhtaçız almana
Neden azül derler sana
Mazlum Ali yoldaş sana
Almanya'da azül Memo

M. ALİ YILDIRIM

BİR ÖYKÜ

DULDUNG

KAĞIDI

Güneydoğu Anadolu'nun kapkaranlık, unutulmuş köylerinden, kıraç arpa, darı, buğday tarlalarından kopup geldik. Susuzdur bizim tarlalar. Tanrının tüm öfkesi bizim toprağımıza, bizim ocağıma yağmıştır yağmur yerine.

Günahımız çok olsa gerek. Çoluk çocuk, ana avrat bozkırlarımızda ve sınır boyu mayın tarlalarında, kabuğu yüz katmer olmuş tobağalar gibi, on kez gömlek değiştirmiş boz yılanlar gibi sürünür dururuz. Suriye'den geçirdiğimizi ya candarmalar alır, ya da mayın tarlası. Toprağa ise heç kulak asma, sa-
ğır ve kördür ve de kısırdır. Bir eker-
sin bazen iki alırsın, bazen de tüm den
kırın girer köküne.

Çukurova'da, Amik'te, Elazığ ovasın-
da toprak sadık yarıdır. Reçberin bire-
zim de olsa yüzü güler. Toprak gebedir.
Toprak şehvetli ve üretkendir. Bizde
toprak sadık yar olmaz. Toprak haindir,
gancıktır. Emeğini, terini, umudunu gi-
mil gibi yer, sömürür, goca Allah da
bir çıt der, büyük kafasını şöylecene
yukarıya salladı mı, sorman gayrı. Gu-
raklık telef eder bizi de, ekini de. Ar-
tık yedi kat göyüzünün ve de yedi arşın
yer dibinin ulu sahibi kulaklarını tı-
kar, gözlerini kör eder bize. Ne yağmur
duası fayda verir, ne de adanan koç
kurbanlar.

Hazreti İbraam oğlu İsmail'i ulu ya-
radana kurban ederken, gökten melekler
goç uçurup indirmişler: "Eyy... İbraam!
Oğlunu kesme! Onu yerin ve göğün saha-
bı büyük Habib sana bağışladı. İşte al,
bu goçu kes!" demişler. Böylecene İs-
mail'i babasına bağışlamış yaradan.

Bizim çağlarımız patır patır dökü-
lüyorlar. Dalında olgunlaşmadan. Ana
südüne doyamadan... Gidi gidiveriyor-
lar. Anaların düşleri karanlık bir zin-
danda kilitli kalıyor, babaların umut-
ları derin, dipsiz kuyularda yitiyor. O
gara gözlü melil, ürkek bakışlı çocuk-
larımız... Kimini kızamık, kimini is-
hal, kimini gara sıtma, kimini açlık,
yoksulluk alıp götürüyor. Çalılışmış el-
lerimiz havada ve suyu çekilmiş gözle-

rimiz gara toprakta kalakalıyor. Zamar
sesiz bir nehrin izdüşümünde akıp gidi-
yor. Dertli olanlar yeni dertler katı-
yorlar fakir gönüldeşlerine. Dertsiz
olanlar zaten vurdum duymaz. Zaman da,
nehir de onların hesabına devinip duru-
yor. Bereketleri onlar bölüşüyorlar
aralarında. Bizim boynu bükük çağaları-
mıza hiçbir pay bırakmadan. Zamanın
içinden mutluluğu çalıp alıyorlar. Bu
durmaksızın akan nehrin bereketinden
yaşamaya dair herşeyi... Ve bize yara-
salı, çakal ulumalı korkunç zindan ge-
celer kalıyor. Ve bize hor görülmeler,
candarma dipçikleri, aclıklar, yoksul-
luklar, öldürülmeler kalıyor.

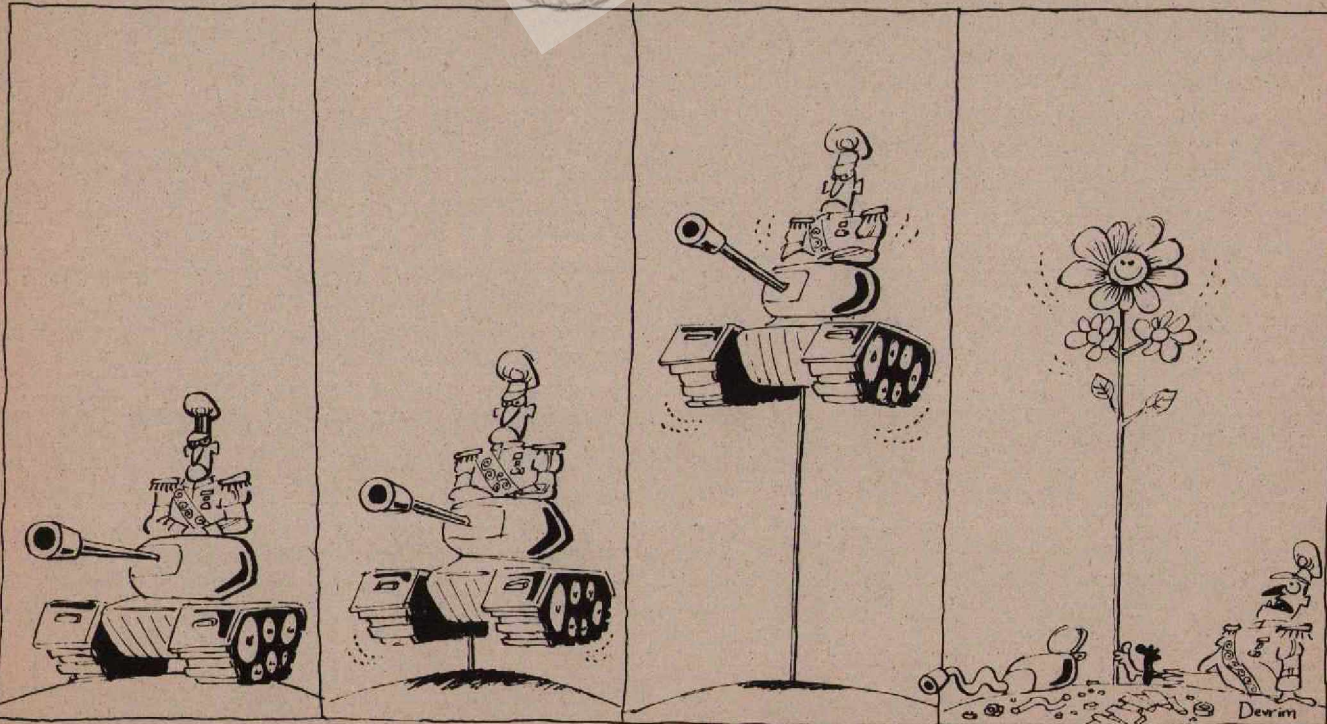
Şu küçük Almanya'ya, şu bakırsız,
kromsuz, petROLSÜZ, güneşsiz Almanya'ya
bir yol bakıver lo gardaşım! Her mille-
tin çarasızı, tasalısı kopup gelmiş aç-
lıklar adına, sahipsizlikler adına.

Duyan duymayanın kulağına fısıldadı
usulünce. Güneydoğudan sessiz, kavalım-
sı bir yanıklıkta göç başladı. Silahlar
duvar oyuklarına, eşik diplerine yağla-
nıp gömüldü. Diyarbakır'da pasaport uy-
duramayanlar gitti Adana'ya, İstanbul'a
İzmir'e. Zuladan rüşvetler verip, pasa-
port uydurdular birer tane. Parası ol-
mayanlar tarlalarını rehin bıraktılar.
Avratların boynundaki, kolundaki köro-
lası mapusluklar ve gıtlık yılları için

zula edilen altınlar sökülüp satıldı
birer birer. Ve hain mayın tarlalarına,
kırk yıllık kan davalarına, şu dibi de-
lik dünyadan habarsız çağalara, dertli
ana ve babalara, birer selam çakılıp,
aşıldı goca Anadolu, yankı vermeyen To-
roslar, su vermeyen ırmaklar, başak
vermeyen topraklar... Aşıldı binbir ka-
hırlı, isyanlı. Varıldı Almanya'ya...
Avusturya'dan geri çevrilenler, azgın
deli nehirleri yüzerek geçtiler. Döviz-
lerini rehperlere bırakıp, orman yolla-
rından aşılar sınır boylarını.

Şimdi şuracıkta emmi-yeğen, baba-oğul
dost-düşman küçük odalara sıkışıp
kalmışız. Üç aylık Duldung'larla işimize
gidip geliyok. Düşmanlık mı kaldı gay-
rı; kırk yıllık kan davasını yürüten-
lerle aynı sahandan yiyiyok aşı, aynı
tastan içiyok suyu. Her şeyi eyi hoş.
Kan davası yok, cenderme dipçiği yok,
mayın tarlası yok emme, dayanılır gibi
değil hasrata. Hasrat bir ataş olmuş
dağlar durur yüreğimi. Her gece yata-
ğında çağalarımın sessiz iniltilerini
dinlerim. Cendermelerin sessiz raprap-
larını, mavzerden fırlayan ve tam alnı-
mın ortasına zımbalanan kurşunun kor-
kunç karanlığındaki yankısını dinle-
rim. Karımın zazaca feryadını, gara go-
yunun melekesini, al atın kişnemesini
dinlerim, dinlerim, dinlerim. Uyuyamam.

YAVUZ AKÖZEL

Kısa-Kısa

Yazar, şair ve Türkiye Yazarlar Sen-
dikası Yönetim Kurulu üyesi Tekin Sön-
mez Kanatsız Kuş, Morgun Önünde Üç
Kadın ve Ferhat'ım Şirin'im adlı kitap-
larından dolayı tutuklandı.

Her yıl Orhan Kemal Roman Ödülü Se-
çiciler Kurulu'nun Türkiye Yazarlar
Sendikası ile birlikte düzenledikleri
Orhan Kemal'i anma törenleri, bu yıl
TYS'nın askeri yönetim tarafından faa-
liyetleri "ikinci bir emre kadar" dur-
durulduğundan, tertiplenememiştir.

Bertol Brecht'in Augsburg'ta bulunan
evi kendi eserlerinin sergilendiği bir
galeri şekline getirildi.

12 Eylül'den bu yana yurt dışında
yaşayan sanatçıların sayıları gittikçe
kabarmaktadır.

Sanatçılar faaliyetlerini daha da
etkili kılabilmek için kendi aralarında
birleşerek örgütler oluşturmaktadırlar.

İsviçre'de yaşayan Türkiyeli sanatçı-
lar, kısa adı TSÖ olan, Türkiyeli Sa-
natçılar Örgütünü kurdular.

Yılmaz Güney'in dergimizde de yayın-
lanan Oğluma Hikayeler adlı çocuk kita-
bı ve Adalet Ağaoğlu'nun Fikrimin İnce
Gülü adlı romanı geçtiğimiz ay toplat-
tırıldı.

JKJ

ŞAJR

JKJ ŞAJR

BUĞDAYIN TÜRKÜSÜ

Halkım ben,parmakla sayılmayan
Sesimde pırıl pırıl bir güç var
Karanlıkta boy atmaya
Sessizliği aşmaya yarayan

Ölü,yiğit,gölge ve buz,ne varsa
Tohuma dururlar yeniden
Ve halk,toprağa gömülü
Tohuma durur bir yerde
Buğday nasıl filizini sürerde
Çıkarsa toprağın üstüne
Güzelim kırmızı elleriyle
Sessizliği burgu gibi deler de

Biz halkız,yeniden doğarız ölümlerde.

CEVAP

O duvar

o duvarınız,

vız gelir bize vız!.

Bizim kuvvetimizdeki hız,

ne bir din adamının dumanlı vadinden,

ne de bir hulyanın gönlü yakışındandır.

O yalnız

tarihin o durdurulmaz akışındandır.

Bize karşı koyanlar,

karşı koymuş demektir.

Maddede hareketin,

yürüyen cemiyetin

ezeli kanunlarına.

Sükun yok hareket var

bugün yarına çıkar,

yarın bugünü yıkar

ve bu durmadan akar

akar

akar.

Biz bugünün kahramanı,

yarının

münadisimiz.

Bu durmadan akan,

yıkıp yapan

akışın

çizgilenmiş sesimiz.

Biz,

adımlarını tarihin akışına uyduran

temelleri çöken emperyalizme vuran

yarını kuran

larız

O duvar

o duvarınız,

vız gelir bize vız!.

NAZIM HİKMET

PABLO NERUDA

